

๕4 JAN 2002

**THE INFLUENCE OF MATERNAL CAREGIVING BEHAVIORS
AND BASIC CONDITIONING FACTORS ON SEVERITY OF
ASTHMA IN CHILDREN AGED 1 - 5 YEARS**

WARUNEE RATANAWAN

z

With compliments
of

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF NURSING SCIENCE
(PEDIATRIC NURSING)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

2001

ISBN 974-04-0973-3

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

๗๗
๖๖๖๙๒

Copyright by Mahidol University

4236646 RAPN/M : MAJOR : PEDIATRIC NURSING ; M.N.S.

(PEDIATRIC NURSING)

KEY WORDS : MATERNAL CAREGIVING BEHAVIORS / SEVERITY
OF ASTHMA / CHILDREN AGED 1 – 5 YEARS

WARUNEE RATANAWAN : THE INFLUENCE OF MATERNAL
CAREGIVING BEHAVIORS AND BASIC CONDITIONING FACTORS ON
SEVERITY OF ASTHMA IN CHILDREN AGED 1 – 5 YEARS. THESIS

ADVIORS : JARIYA WITTAYASOOPRON, DNS., WILAI LEESUWAN,
M.Ed., 124 p. ISBN 974-04-0973-3

The purposes of this descriptive research were to describe the relationships among maternal caregiver behaviors, basic conditioning factors, and severity of asthma in children aged 1-5 years, and to identify factors influencing severity of asthma of these children.

The Self-care Theory by Orem (1995) was used in this study. The sample consisted of 160 mothers whose children were clients of the allergy clinic at Ramathibodi Hospital and King Chulalongkorn Memorial Hospital, Bangkok, between May and August, 2001. The subjects were selected by purposive sampling. A questionnaire was used to collect data which consisted of background information, maternal caregiving behavior questionnaire, and an assessment of severity of asthma questionnaire. Data were analyzed using descriptive statistics and multiple regression analysis.

The results of this study indicated that all aspects of maternal caregiving behaviors were negatively significant related to severity of asthma in children aged 1-5 years at a medium level (r ranged from $-.542$ to $-.661$, $p < .01$ for each variables). The basic conditioning factors, which significantly related to severity of asthma was at the $.01$ level, were the age of the children, age of the mothers, maternal experience in caring, and asthma triggers ($r = -.646$, $r = -.390$, $r = -.240$, $r = .559$) respectively. Hierarchical multiple regression showed that in the first step, basic conditioning factors could account for 52.1% of variance of the severity. The variables which could predict the severity of asthma with statistical significance ($p < .001$) were age of children and asthma triggers. In the second step, 4 aspects of maternal caregiving behaviors and basic conditioning factors could account for 67.2% of variance of severity of asthma. The variables which could predict the severity of asthma with statistical significance were age of children ($p < .001$), asthma triggers ($p < .01$), preventive behaviors ($p < .01$), caring and management behaviors ($p < .01$), health promotion behaviors ($p < .05$), and seeking and accepting behaviors ($p < .05$).

These results indicate that nurses could closely concern in younger children, including those with many asthma triggers, and promote and give information covering those 4 aspects of the mothers with asthmatic children especially - preventive behaviors and caring and management behaviors. Also nurses could promote these because some items were less practiced by mothers. Nurses could stress the importance and promote education about asthma to mothers, and how to practice more effective care. These lead to a decrease in severity of asthma.

4236646 RAPN/M : สาขาวิชา : การพยาบาลเด็ก : พย.ม. (การพยาบาลเด็ก)

วารุณี รัตนवार : อิทธิพลของพฤติกรรมการดูแลบุตรของมารดาและปัจจัยพื้นฐานต่อภาวะความรุนแรงของโรคหอบหืดในเด็กอายุ 1 – 5 ปี (THE INFLUENCE OF MATERNAL CAREGIVING BEHAVIORS AND BASIC CONDITIONING FACTORS ON SEVERITY OF ASTHMA IN CHILDREN AGED 1 – 5 YEARS) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: จริยา วิทชะสุกร พย.ค., วิไล ลีสุวรรณ ค.ม. 124 หน้า. ISBN 974-04-0973-3

การวิจัยเชิงบรรยายครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์และหาอำนาจในการทำนายของพฤติกรรมการดูแลบุตรของมารดาและปัจจัยพื้นฐานต่อภาวะความรุนแรงของโรคหอบหืดในเด็กอายุ 1-5 ปี โดยใช้กรอบแนวคิดในการดูแลตนเองของโอเรียม เลือกกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ที่กำหนดเป็นมารดาของเด็กป่วยโรคหอบหืดวัย 1-5 ปี ที่มารับบริการที่คลินิกภูมิแพ้ โรงพยาบาลรามาริบัติและโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ในระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ.2544 จำนวน 160 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยให้มารดาตอบแบบสอบถามซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถามพฤติกรรมการดูแลบุตรของมารดา แบบสอบถามประเมินภาวะความรุนแรงของโรคหอบหืดในเด็ก วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติบรรยายและสถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมการดูแลบุตรของมารดาทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางลบกับภาวะความรุนแรงของโรคหอบหืดในเด็กอายุ 1-5 ปี ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (r อยู่ในช่วง $-.542$ ถึง $-.661$, $p < .01$) และปัจจัยพื้นฐานที่มีความสัมพันธ์กับภาวะความรุนแรงของโรคหอบหืดในเด็กได้แก่ อายุเด็ก ($r = -.646$, $p < .01$) อายุมารดา ($r = -.390$, $p < .01$) ประสบการณ์การดูแลบุตรป่วยโรคหอบหืดของมารดา ($r = -.240$, $p < .01$) ปัจจัยกระตุ้นให้เกิดอาการหอบ ($r = .559$, $p < .01$) เมื่อนำไปวิเคราะห์ถดถอยแบบเชิงชั้นพบว่า ในขั้นแรกของการวิเคราะห์ ปัจจัยพื้นฐานสามารถอธิบายความแปรปรวนของภาวะความรุนแรงของโรคหอบหืดในเด็กได้ร้อยละ 52.1 โดยตัวแปรที่อธิบายได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) คือ อายุเด็ก และปัจจัยกระตุ้นให้เกิดอาการหอบ ต่อมาขั้นที่สองนำชุดตัวแปรพฤติกรรมการดูแลบุตรของมารดา 4 ด้าน เข้าไปร่วมวิเคราะห์ด้วย พบว่าชุดตัวแปรพฤติกรรมการดูแลบุตรของมารดาอธิบายความแปรปรวนของภาวะความรุนแรงของโรคหอบหืดได้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 67.2 โดยตัวแปรที่อธิบายได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติคือ อายุเด็ก ($p < .001$) ปัจจัยกระตุ้นให้เกิดอาการหอบ ($p < .01$) พฤติกรรมด้านการป้องกันโรค ($p < .01$) พฤติกรรมด้านการดูแลและการจัดการเมื่อเกิดอาการหอบ ($p < .01$) พฤติกรรมด้านการส่งเสริมสุขภาพ ($p < .05$) พฤติกรรมด้านการแสวงหาและการยอมรับ ($p < .05$)

การศึกษานี้แสดงให้เห็นว่าพยาบาลควรให้ความสนใจเอาใจใส่เด็กที่มีอายุน้อยและมีปัจจัยกระตุ้นให้เกิดอาการหอบหลายตัวเป็นพิเศษ รวมทั้งควรส่งเสริมและให้ความรู้แก่มารดาที่มีบุตรป่วยโรคหอบหืดให้ครอบคลุมพฤติกรรมดูแลทั้ง 4 ด้านดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมด้านการป้องกันโรค พฤติกรรมด้านการดูแลและการจัดการเมื่อเกิดอาการหอบ เนื่องจากยังมีรายชื่อบางข้อที่มารดาปฏิบัติน้อย โดยเน้นมารดาให้เห็นความสำคัญ ให้ความรู้ความเข้าใจ และฝึกปฏิบัติให้กระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้เด็กป่วยโรคหอบหืดมีความรุนแรงของโรคน้อยลง